

**СУ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА ПО ГРАЖДАНСКОПРАВНИ НАУКИ**

Утвърждавам:

**декан на
Юридическия факултет**

**КОНСПЕКТ ЗА ДОКТОРАНТИ И АСИСТЕНТИ
ПО ГРАЖДАНСКИ ПРОЦЕС**

1. ОСНОВНИ НАЧАЛА НА ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕС

- а/ Същност, видове, система.
- б/ Диспозитивно, състезателно и служебно начало.
- в/ Концентрационно начало.
- г/ Проявления на основните начала в различните производства и отделните техни фази.

2. СТРАНИ В ИСКОВОТО ПРОИЗВОДСТВО

- а/ Понятие и видове страни.
- б/ Процесуална правоспособност и дееспособност.
- в/ Процесуална легитимация.

3. ПРОЦЕСУАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО В ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕС

- а/ Понятие и видове.
- б/ Представителна власт и нейното значение за процеса.
- в/ Придобиване и загубване на качеството процесуален представител.

4. ИСК И ПРАВО НА ИСК

- а/ Същност на иска.
- б/ Характеристика и съдържание на правото на иск.
- в/ Процесуални предпоставки.

5. ВИДОВЕ ИСКОВЕ

- а/ Установителен.
- б/ Осъдителен
- в/ Конститутивен.

6. ПОДВЕДОМСТВЕНОСТ И ПОДСЪДНОСТ

- а/ Понятие за подведомственост.
- б/ Понятие за подсъдност.
- в/ Правно значение на подведомствеността и подсъдността.

7. ПРЕДЯВЯВАНЕ И ИЗМЕНЕНИЕ НА ИСКА. ЗАЩИТА НА ОТВЕТНИКА СРЕЩУ ИСКА

- а/ Искова молба и проверка на редовността ѝ.
- б/ Правни последици от предявяването на иска.
- в/ Предмет на делото. Основание и петитум. Правна квалификация.
- г/ Изменение на иска.
- д/ Отговор на исковата молба.

8. РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ДЕЛОТО

- а/ Общи правила за разглеждане на делото. Подготовка на делото в закрито заседание.
- б/ Открито заседание по делото – функции и съдържание. Доклад по делото.
- в/ Спиране и прекратяване на делото.

9. ДРУГАРСТВО В ИСКОВИЯ ПРОЦЕС

- а/ Понятие и видове другарство.
- б/ Значение на вида другарство.
- в/ Особенности на съдебното решение при наличието на другарство и последици при обжалването му.

10. УЧАСТИЕ НА ТРЕТИ ЛИЦА

- а/ Встъпване и привличане.
- б/ Спор между кредитори.
- в/ Главно встъпване.

11. ОБЕКТИВНО СЪЕДИНЯВАНЕ НА ИСКОВЕ

- а/ Понятие и видове.
- б/ Насрещен иск и възражение за прихващане.
- в/ Обратен иск.
- г/ Инцидентен установителен иск.
- д/ Съдебно решение при обективно съединяване на исковете.

12. ДОКАЗВАНЕ НА ИСКОВИЯ ПРОЦЕС

- а/ Понятие и видове доказване.
- б/ Предмет и обseg на доказване.
- в/ Тежест на доказване.

13. ДОКАЗАТЕЛСТВЕНИ СРЕДСТВА

- а/ Понятие и видове.
- б/ Обяснения на страните.
- в/ Свидетелски показания и ограниченията им
- г/ Писмени доказателства, тяхната доказателствена сила и оспорване.
- д/ Веществени доказателства. Вещи лица.

14. РАЗПОРЕДИТЕЛНИ ДЕЙСТВИЯ НА СТРАНИТЕ С ПРАВОТО ИМ НА ЗАЩИТА

- а/ Понятие и видове – оттегляне на иска, отказ от иска, съдебна спогодба.
- б/ Условия за валидност и правни последици.

15. СЪДЕБНИ АКТОВЕ

- а/ Разпореждания.

б/ Постановвяване и стабилитет на съдебното решение. Видове решения. Решение при признание на иска и неприсъствено решение.

в/ Определения – видове и обжалване.

16. ПРАВНИ ПОСЛЕДИЦИ НА СЪДЕБНОТО РЕШЕНИЕ

а/ Сила на пресъдено нещо.Зачитане.

б/ Конститутивно действие.

в/ Изпълнителна сила.

17. ПОРОЦИ ДОПУСНАТИ ПРИ ПОСТАНОВЯВАНЕ НА РЕШЕНИЕТО

а/ Поправка на явна фактическа грешка.

б/ Тълкуване на неясно решение.

в/ Допълване на непълно решение.

18. ПОРОЧНИ СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ

а/ Нищожни решения.

б/ Недопустими решения.

в/ Неправилни решения.

19. ВЪЗЗИВНО ОБЖАЛВАНЕ НА СЪДЕБНО РЕШЕНИЕ

а/ Обща характеристика на въззивното обжалване - право на въззивна жалба и неговото упражняване.

б/ Образуване и развитие на въззивното производство.

в/ Решения на въззивния съд по жалбата.

20. КАСАЦИОННО ОБЖАЛВАНЕ

а/ Обща характеристика на касационното производство. Процесуална легитимация и образуване на производството.

б/ Условия за допускане на касационното обжалване /чл.280, ал.1 ГПК/.

в/ Основания за касационно обжалване.

г/ Касационно производство и решения на ВКС по жалбата.

21. ОТМЯНА НА ВЛЯЗЛО В СИЛА РЕШЕНИЕ

а/ Процесуална легитимация и срокове на образуване на производство.

б/ Основания за отмяна.

в/ Производство и последици на решението на ВС.

г/ Отмяна на влязло в сила решение по молба на трето лице. Защита срещу неприсъствено решение.

22. ОСОБЕНИ ИСКОВИ ПРОИЗВОДСТВА

а/ Производства по семейноправни и личноправни дела.

б/ Производства по имущественоправни дела.

23. ОБЕЗПЕЧИТЕЛНО ПРОИЗВОДСТВО

а/ Цел и функция на обезпечаването на иска.

б/ Обезпечаването на бъдещ и на предявен иск.

в/ Развитие и приключване на производството.

24. ДОБРОВОЛЕН АРБИТРАЖ

а/ Понятие и характеристика.

б/ Арбитражно споразумение и неговото значение.

в/ Възможности за съдебен контрол над доброволния арбитраж;

г/ Медиация.

25. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ГРАЖДАНСКИ ПРОЦЕС

- а/ Право на принудително изпълнение и неговата характеристика.
- б/ Изпълняемо право. Обща характеристика на изпълнителните способности.
- в/ Изпълнителни основания. Понятие. ИО по вътрешното право. ИО по европейското право. ИО, издадени в държава, нечленка на ЕС.
- г/ Органи на принудителното изпълнение.
- д/ Страни в изпълнителния процес. Процесуално правоприемство.
- е) Започване, спиране и прекратяване на изпълнителното производство.

26. ЗАПОВЕДНО ПРОИЗВОДСТВО

- а/ Заповедно производство по чл. 410. Защита на длъжника. Възражението по чл. 414. Искът на кредитора по чл. 422 във вр. с чл. 415.
- б/ Заповедно производство по чл. 418 във вр. с чл. 417. Характеристика на документите по чл. 417- основания за издаване на заповед за незабавно изпълнение. Защита на длъжника. Спиране на принудителното изпълнение.
- в/ Производството по възражението по чл. 423 пред въззивния съд.

27. ПРИНУДИТЕЛНО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПАРИЧНИ ВЗЕМАНИЯ.

- а/ Несеквестрируемост.
- б/ Способи за принудително изпълнение
- в/ Присъединяване на кредитори. Разпределение.

28. ПРИНУДИТЕЛНО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НЕПАРИЧНИ ПРИТЕЗАНИЯ.

- а/ за предаване на движима вещ.
- б/ за предаване на недвижими вещи.
- в/ за заместими и незаместими действия и за бездействия.
- г/ за предаване на дете.

29. ЗАЩИТА СРЕЩУ ПРИНУДИТЕЛНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ

- а/ Защита на длъжника.
- б/ Защита на трети лица.
- в/ Защита на кредиторите.
- г) Процесуални и материалноправни аспекти на имуществената отговорност на съдебния изпълнител.

30. Производство по несъстоятелност.

- а/ Обща характеристика на несъстоятелността като вид граждански процес.
- б/ Основания за откриване на производството по несъстоятелност
- в) Субекти, за които може да се открие производство по несъстоятелност.
- г/ Фаза за разглеждане на молбата за откриване на производството по несъстоятелност.
- д/ Решение за откриване на производство по несъстоятелност.и последиците му.
- е/ Органи в производството по несъстоятелността.: съд, синдик, събрание на кредиторите, комитет на кредиторите.
- ж/ Маса на несъстоятелността. Понятие. Попълване на масата. Исковете по чл. 645, 646, 647 и чл. 648 ТЗ.
- з/ Процедура по предявяване, оспорване и приемане на вземанията. Искът по чл. 694 ТЗ.

31. Оздравително производство.

- а/ План за оздравяване на предприятието.
- б/ Допускане на плана до гласуване от събранието на кредиторите. Процедура за гласуване и приемане на плана от събранието на кредиторите.

в/ Възражения срещу приетия план. Утвърждаване от съда на приетия от събранието на кредиторите план за оздравяване и прекратяване на производството по несъстоятелност.

г/ Действие на утвърдения план. Възобновяване на производството по несъстоятелност при неизпълнение на утвърдения от съда план за оздравяване.

32. ОБЯВЯВАНЕ НА ДЛЪЖНИКА В НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ. ПОСЛЕДИЦИ.

- а/ Решение за обявяване на длъжника в несъстоятелност.
- б/ Осребряване и разпределяне на осребреното имущество.
- в/ Приключване на производството по несъстоятелност.
- г/ Възобновяване на производството по несъстоятелността.
- д/ Решението по чл. 632.

33. ОСОБЕНОСТИ НА ПРОИЗВОДСТВОТО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ ЗА ПРЕДПРИЕМАЧ.

34. ОХРАНИТЕЛНИ ПРОИЗВОДСТВА

- а/ Характеристика и общи правила.
- б/ Нотариални производства.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

Сталев, Ж., А. Мингова, В. Попова, О. Стамболиев, Р. Иванова. Българско гражданско процесуално право, Десето преработено и допълнено издание, Сиела, С., 2020;
Мингова, А. Въззивно и касационно обжалване на съдебните решения, Софи Р, С., 1998;
Мингова, А. Касационно обжалване, Софи Р, С., 2003;
Мингова, А. Отказът от иск, Второ допълнено и преработено издание, Софи Р, С., 2000;
Попова, В. Избрани съчинения в три тома. Том първи. Прихващане. Материалноправни и процесуалноправни проблеми, Сиела, С., 2010;
Стамболиев, О. Доказването в гражданския процес, Трето преработено и допълнено издание, Сиела, С., 2020;
Стамболиев, О., Градинарова, О. Обективно съединяване на иски в гражданския процес, Сиела, С., 2021;
Цолова, К. Подпомагащата страна в съдебния исков процес. Сиби, С., 2009;
Цолова, К. Частичният иск. Сиби, С., 2012;
Чернев, С. Инстанционността в гражданското съдопроизводство на Република България, Софи-Р, С., 2006;
Спасова, С., Обезпечение на иска, Сиби, С., 2014;
Градинарова, Т. Неприсъствено решение, Медиатех – Плевен. 2015;
Костов, И. Преклузията за възражения на ответника в общия исков процес, Сиби, С., 2017;
Костов, И. Изменение на иска, Ентусиаст, С., 2023;
Ганчев, Б. Производство по търговски спорове, Сиби, С., 2019;
Пунев, А. Спиране на исковото производство, Сиби, С., 2020;
Ганчев Г. Искова защита на индивидуалния интерес на потребителите, Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, 2018;
Борисов Б. Медиацията в българския граждански процес, Университетско издателство „Св.св. Кирил и Методий“, Велико Търново, 2018;
Градинарова, Т., Влахов, К. Въззивно обжалване на съдебни решения и определения, Труд и право, С., 2023.
Попова, В. „Избрани съчинения“, т. II „Несъстоятелност“, Сиела, С., 2010 г.

Търговска несъстоятелност, 2004, изд. на “Национален център за юридическо обучение”, Авт. колектив: В. Попова, К. Ефремова, П. Лалева и С. Божиков, под научната редакция на проф. д-р Огнян Стамболиев.

Калайджиев, А. Оздравяване на предприятието, С., 2006 г.

Попова, В. „Избрани съчинения”, т. III „Избрани студии и статии”, Сиела, С., 2010 г.

Попова, В. Относителната нищожност по чл. 646, ал. 2, т. 1 ТЗ на изпълнението на парично задължение на длъжника, възникнало преди откриването на производството по несъстоятелност във връзка с въпросите за процесуалната легитимация за предявяване на осъдителния иск за връщане на сумата, дадена по това изпълнение, и правната квалификация на този иск, публ. в сп. Норма, бр. 10 от 2012 г., стр. 5 – 24; достъпна и на <http://www.ciela.net>

Маданска, Н., Николова, Б. Производството по несъстоятелност. Проблеми и тенденции, Сиби, С., 2010 г.

Статулов, Цв., Радонов, Д. Преобразуване, несъстоятелност и ликвидация, 2012 г.

Калайджиев, А., Недкова, К. Промени в Търговския закон (Държавен вестник, бр. 66 от 2023 г.), ИК „Труд и право“, 2023 г.

Попова, В. Проблеми на прихващането в изпълнителния процес. Може ли съдебният изпълнител да прекрати изпълнителното дело на осн. чл. 433, ал. 1, т. 1 ГПК, или може да стори това на осн. чл. 433, ал.1, т. 2 ГПК /научно-практически коментар/, ПИС Сиела, сп. Норма, 11, 2015; сб. Предизвикай изпълнителния процес, изд. „Сиела“, 2016 г. с. 279-319

Попова, В. Приключване на изпълнителния процес, публикувана на 23.04.2019 г. в електронното правно издание “Апис-Практика”, достъпна на <https://web.apis.bg/p.php?i=3979593&b=0>

Попова, В. Запор и изпълнение върху права на длъжника върху обекти на индустриална собственост, публикувана в електронното правно издание “Апис-Време”на 29.08.2019 г. достъпна на <http://online.apis.bg>; публикувана също в Сборник Студии и статии „100 години от рождението на професор Борис Яновски“, С. 2019, с. 78-95.

Попова, В. Изпълнение върху обособена част от предприятие, публикувана на 26.09.2019 г. в електронното правно издание “Апис-Време”, достъпна на <http://online.apis.bg>;

Попова, В. Ползват ли се с привилегията по чл. 136, ал. 1, т. 1 ЗЗД длъжимите, но незаплатени авансово от взискателя такси по изпълнителното производство?, публикувана в "Апис Практика" на 10.02.2022 г., достъпна за абонатите му на <https://web.apis.bg/p.php?i=4804876&b=0>

Коментари и анализ на съдебна практика:

Иванова, Р. Пунев, Б. Чернев, С., Коментар на новия Граждански процесуален кодекс, ИК “Труд и право“, С., 2008;

Пунев, Б. /и колектив/. Граждански процесуален кодекс/ Приложен коментар. Проблеми на правоприлагането. Анализ на съдебната практика/, Второ преработено и допълнено издание, ИК „Труд и право“, С., 2017;

Пунев, Б. Гигова, В. Николова, Б. Обретенова, М. Мусева, Б. Промените в гражданския процесуален кодекс/Тематичен коментар. Съдебна практика. Практически разрешения. Нормативен текст на ГПК, ИК “Труд и право“, С., 2020.

Стефанов, С., Р. Топчиева, Д. Митева, Б. Николова. Актуални въпроси на производството по несъстоятелност. ИК „Труд и право“, 2015.

2023 г.